

La informació local

Quan el què venç l'on

JOSEP M. SÒRIA

No recordo quin professor a l'escola de la Via Augusta deia que la primera condició que ha de complir un bon periodista és conèixer bé la seva ciutat. És a dir, la ciutat on ha nascut, on ha estudiat, on treballa i on es retira. Deia aquest professor que totes les ciutats, per a un periodista, són iguals, perquè totes tenen els mateixos secrets a esbrinar i les mateixes fonts d'informació a fer servir. I, per tant, quan es coneix una ciutat, es coneixen totes. I en aquesta asseveració rau el què del periodista.

La veritat és que, quan a l'escola sentíem dir això, ens mostràvem incrèduls. Però l'experiència mostra que, en el fons, aquell professor tenia raó. Salvades les diferències geogràfiques, culturals, socials i de llengua, és cert que totes les ciutats tenen una cosa en comú per a un periodista: que si no coneix la pròpia ciutat, malament en coneixerà cap d'altra. Qui no ha tingut la curiositat d'esmicolar el ventre de la seva ciutat, difícilment podrà endinsar-se en qualsevol d'altra. Qui davant de qualsevol qüestió informativa de la seva ciutat, no sap tenir accés a les fonts precises per a una bona informació, es perdrà sempre en qualsevol altra ciutat. Per això tenia raó aquell professor. Això vol dir que el periodisme local ho és tot. Sempre, sigui on sigui un periodista fent informació, fa informació local. I ja pot treballar en una secció de política, o d'espectacles, o d'esports, o culinària, que, si no s'ha fet carrer a la pròpia ciutat, malament rai!

La informació local, però, estava menyspreada, almenys per la meva generació. Per raons polítiques. En

acabar la Guerra Civil Espanyola, a Catalunya un bon grupat de periodistes havien hagut de marxar del país. Això va deixar els diaris ben magres i van accedir a les redaccions professionals poc entrenats —per dir-ho d'una forma suau i perquè ningú es molesti. A més a més, les condicions polítiques d'aquells anys no permetien, per raons òbvies, gaires alegries informatives, per no dir cap ni una. Simplement s'havien de conformar a enganxar amb cola el telegrama que arribava de Govern Civil o de l'Ajuntament, puntejar-lo (una ratlleta sota les majúscules), posar-hi punts i comes que el fessin intel·ligible, i titular-lo, en cas que el funcionari deixés aquesta llibertat, que no era sempre. Aquesta era la feina del periodista d'informació local.

Hi hagué excepcions. Poques. Però n'hi havia. Per exemple, els corresponents dels diaris de Madrid. En especial el del "Ya", Manuel Vigil. En els anys cinquanta, els barcelonins que volien saber què passava a Barcelona compraven el "Ya". Perquè, en un llenguatge moltes vegades diplomàtic, ratllant el críptic, Vigil encertava a donar les claus de la notícia, allò que difícilment es podria trobar en d'altres informadors. Probablement, l'aixopluc de l'Editorial Catòlica, lligada a un sector de la democràcia cristiana, donava més camp que no pas d'altres. El que feia Vigil era informació local de debò. Després, a "La Vanguardia" va aparèixer un personatge força curiós: Manuel del Arco. Aragonès de socarrel, de formes poc refinades malgrat la seva eterna corbata blanca, del Arco va començar fent caricatures dels personatges que passaven per la ciutat. Immediatament, hi va afegir una entrevista curta, de pregunta-resposta, que, com la caricatura, tenia l'encert de dibuixar acuradament el personatge entrevistat. Del Arco es plantava cada matí a la recepció d'un hotel, a la porta de la Universitat, d'una editorial o d'una empresa, per enxampar la persona que volia entrevistar. Un cop acceptada l'entrevista, s'asseien els dos i començava una

llarga conversa que podia durar fins i tot algunes hores. Al final, del Arco, en un paper sobrant de les bobines, que a "La Vanguardia" en deien "pel·lícules", escrivia l'entrevista davant l'entrevistat. Formulava la seva pregunta, que rarament passava de les quatre o cinc paraules, i seguidament es posava d'acord amb l'entrevistat per a la resposta, que tampoc podia passar de les quinze o vint paraules. I així anava confegint preguntes i respostes, curtes i agudes. Un cop acabada, feia firmar l'entrevistat, per donar fe que estava d'acord amb el que s'anava a publicar l'endemà. I així es publicava, amb la caricatura del personatge. Manolo del Arco va ser un mestre, no tan sols de l'entrevista, sinó també de la informació local.

Acabo la cita de les excepcions en aquells anys de penúria informativa. Me'n deixo d'altres, més per desconeixement que per cap altra raó. Però no voldria deixar de recordar una mostra d'excel·lent periodisme local que es va fer a "El Noticiero Universal". Un grup de periodistes joves, cap a finals dels cinquanta i començaments dels seixanta, publicaven cada dia al vespertí del carrer Llúria una plana, "La noche", on explicaven, cronològicament, el que havia succeït la nit anterior a la ciutat. Allà hi havia de tot: presentacions de llibres, accidents al carrer, incendis, una festa del que avui seria la "gent guapa", la vida de la gent que treballa de nit, etcètera. Era el barrija-barreja ciutadà. Tenia la virtut de ser una plana plena de vida en una ciutat que gairebé no en tenia. I aquí van fer les seves primeres ratlles periodístiques gent com Josep Maria Espinàs, Antonio Figueruelo, Carlos Carrero, Antoni Serra i alguns més. Seria una bona idea que algun estudiant de ciències de la informació dediqués una tesina de llicenciatura a aquella plana, que va sortir durant cinc o sis anys, per fer la radiografia d'una Barcelona pobra i avorrida, però d'una notable qualitat periodística.

Després, ja entrats els seixanta, i especialment arran de la Llei Fraga (1966), s'inicià una època en la qual el perio-

disme local va agafar una bona embranzida. La reforma de l'antic "Correo Catalán" (de Roselló i Ibáñez Escofet) i l'aparició d'un diari que marcaria tota una època i una generació de barcelonins, el "Tele/eXprés" (Sempronio i Carles Sentís). En el primer es fa un periodisme molt barceloní, amb una especial atenció a les institucions catalanes que havien sobreviscut a la desfeta dels quaranta. En el segon, sota la fórmula d'un periodisme més sensacionalista i de reporters, hom comença a obrir l'estret ventall en què s'havia mogut fins aleshores la premsa barcelonina, especialment quan es va fer càrrec del diari l'esmentat Ibáñez Escofet. Aquí apareixen periodistes com Josep Pernau, Joan Anton Benach, Jaume Castells, Pere Pasqual Piqué, Josep Martí Gómez, Josep Maria Huertas Claveria, Rafael Pradas i Jaume Serrats (tots ells des del "Correo"), o bé Pere Oriol Costa, Darío Vidal, Joaquim Ibarz, Joan de Segarra, Xavier Roig, Josep Maria Casasús, Jaume Guillamet, Lluís Bassets, Manuel J. Campo, Montserrat Nebot, Juanjo Caballero i el que subscriu (en el "Tele/eXpres"). Seria, però, un oblit injust no afegir-hi els que treballaven a les agències ("Efe" i "Europa Press"), com Roger Jiménez i Antonio Galeote, que també contribuïren, i molt, al ressorgiment de la informació local.

Els anys setanta representen el moment més important de la informació local. I estic per dir que mai se sabrà si aquella Barcelona —per a alguns, mítica— va ser-ho per ella mateixa o pels periodistes que escrivien sobre ella. No hi havia acte, succés, protesta, festa, concert, manifestació —il.legal fins ben entrat el 76—, conflicte laboral, discussió política, informe sobre un fet ciutadà, que no aplegués una bona munió de periodistes. Els diaris anaven plens de planes d'informació local. Tampoc les ràdios paraven d'informar sobre el que passava a la ciutat. I fins i tot a la TV, dintre dels seus estrets marges, s'hi dedicaven no pocs espais. Van aparèixer nous diaris, com "Mundo Diario", i se'n reformaren d'altres, com "El Brusi", amb un fortíssim

component d'informació local. Fóra una feina de bojos intentar donar noms de periodistes d'aquells anys. No en tindríem pas prou amb un llençol. I encara ens en deixariem.

Però, primer per la normalització política i després per l'aparició de les noves tecnologies, els anys vuitanta han vist un canvi decisiu en el tractament informatiu de la secció de local. Els diaris han perdut la seva classificació geogràfica tradicional per passar a una de temàtica. I avui no es concep la informació d'una ciutat com un tot, sinó que s'escampa dintre del diari, segons del que es tracti. Podem ben afirmar que el què ha vençut l'on de les sis ves dobles. Ha desaparegut el concepte tradicional de la informació local. No hi ha planes de Barcelona als diaris de Barcelona. Hi ha "internacional", o "política", o "coses de la vida", o "societat", o "economia", o "cultura", o "espectacles", o "esports" —on també es poden trobar notícies sobre la ciutat—. I és lògic que sigui així perquè el lector tingui un diari més ordenat i una millor comprensió del que passa.

De tota manera, la màxima d'aquell professor de l'escola de Periodisme de la Via Augusta continua sent vàlida. Ai d'aquell informador que no conegui la seva ciutat! Més val que es dediqui a una altra cosa. ■